

Írjuk rá minden ágra (és a törzsre), hogy hány gyermeke van. Legyen X egy ág (vagy a törzs), aminek x gyereke van. Legyen y az X gyermekeire írt számok maximuma. Legyen z az X gyermekein nem szereplő, y -nál kisebb pozitív egész számok maximuma. A z biztosan létezik, mert az 1 nem szerepelhet az ágakon. Ekkor a $z + 1$ szerepel X valamelyik gyermekén. Ha $z > 1$, akkor $z + 1 > 2$, ezért a z szerepel X valamelyik gyermekén. Ez ellentmondás, ezért $z = 1$. Így a 2, 3, ..., y mind szerepelnek X gyermekein. A testvéreknek különböző számú gyermeke van, ezért ezekből pontosan egy van. Így X gyermekeinek a száma $y - 1$, tehát $y = x + 1$. Tehát az X gyermekeire írt számok a 2, 3, ..., $x + 1$.

Vegyünk fel az ágak között egy irányított gráfot, ahol kétféle él van: az egyik fajta egy „függőleges” él, amely egy x feliratú ágtól az $x + 1$ feliratú gyermekéhez vezet, a másik fajta egy „vízszintes” él, amely egy x feliratú ágtól az $x - 1$ feliratú testvéréhez vezet, ha $x > 2$. Látható, hogy a gráfban minden ághoz pontosan egyféleképpen lehet eljutni a fa törzsétől, mert egy ágtól az összes gyermekéhez pontosan egyféleképpen lehet eljutni. Az összes ágtól pontosan egy függőleges és pontosan egy vízszintes él indul, kivéve a 2-es ágakat, ahonnan csak függőleges él indul.

Az n láb magasan induló ágak száma megegyezik az $n + 1$ láb magasan induló 2-es ágak számával, mert minden ágnak pontosan egy 2-es gyermeke van. Válasszunk ki egy $n + 1$ láb magasan induló 2-es X ágat. X -hez létezik pontosan egy útvonal a gráfban, ami a fa törzsétől indul. Nevezzük a + és - jelekből álló véges sorozatokat $(+/-)$ sorozatnak. Az útvonalat leírhatjuk egy $(+/-)$ sorozattal, ahol a + függőleges élet jelent, a - pedig vízszintes élet. Az így kapott $(+/-)$ -sorozat egyértelműen meghatározza X -et. Látható, hogy egy + esetén eggyel nő a jelenlegi ágra írt szám, és a - esetén eggyel csökken, ahogy a sorozat alapján haladunk a gráfban. Az útvonal első és utolsó ágán is a 2 szerepel, ezért a +-ok és --ok száma megegyezik. Az X -hez tartozó $(+/-)$ sorozat $n + 1$ darab + jelet tartalmaz, mert a függőleges élekkel egy lábbal nő a magasság, a vízszintes éleknél nem változik. Így a --ok száma is $n + 1$. Nevezzünk egy $n + 1$ darab + jelet és $n + 1$ darab - jelet tartalmazó $(+/-)$ sorozatot *jónak*, ha az első i tagja között legalább annyi + van, mint - mindegyik i -re. Az útvonal összes ágán a szám legalább 2, és az első ágon a szám 2, ebből könnyen látható, hogy az X -hez tartozó $(+/-)$ sorozat jó. Az is látható, hogy ha a $(+/-)$ sorozat jó, akkor nem fordulhat elő, hogy egy 2-es ágról egy vízszintes élen próbálunk továbblépni. Így a jó $(+/-)$ sorozatok száma megegyezik az n láb magasan induló ágak számával.

A jó sorozatokat úgy számolhatjuk meg, hogy az összes $n + 1$ darab +-t és $n + 1$ darab --t tartalmazó $(+/-)$ sorozat számából levonjuk a nem jó sorozatok számát. Az összes ilyen sorozat száma $\binom{2n + 2}{n + 1}$. Vegyünk egy olyan sorozatot, ami nem jó. Van olyan minimális i , amelyre teljesül, hogy az első i tag között több - van, mint +. A minimalitás miatt az első $i - 1$ között között legfeljebb annyi - van, mint +. Ez csak úgy lehet, ha az első $i - 1$ tag között ugyanannyi + van, mint -, és az i -edik tag -. Változtassuk meg az i -edik tag utáni összes tagot, ezt nevezzük *módosított* sorozatnak. Ha az i -edik tagot is megváltotatnánk, akkor nyilván nem változna meg a +-ok és --ok száma (mert egyenlőek). Így a módosított sorozatban n darab + van, és $n + 2$ darab -. Látható, hogy egy n darab +-t és $n + 2$ darab --t tartalmazó sorozat esetén is van olyan i , amire az első i elem között több - van, mint + (mert az egész sorozatban is több van). Vegyük észre, hogy ha a minimális i -edik tag után megváltoztatjuk az összes tagot, akkor visszakapjuk az eredeti sorozatot. Így a nem jó sorozatok száma megegyezik az n darab +-t és $n + 2$ darab --t tartalmazó sorozatok számával, ami $\binom{2n + 2}{n}$.

Tehát az ágak száma: $\binom{2n + 2}{n + 1} - \binom{2n + 2}{n}$, ami az $(n + 1)$ -edik Catalan-szám.

Gáspár Attila (Miskolc, Földes Ferenc Gimn., 12. évf.)
dolgozata alapján

Megjegyzés. A helyes megoldást adó versenyzők többsége valamilyen ismert problémára visszavezetve eljutott oda, hogy az n láb magasan kiinduló ágak száma az $(n + 1)$ -edik Catalan-szám. Ezután ennek a kiszámítását már nem részletezte.